

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

תוכן עניינים

- 2.....הלכה למעשה
- 2.....א. הלכתא למשיחא ... כל שחיטת קדשים ... דרוש וקבל שכר
- 3.....הלכתא למשיחא
- 3.....ב. קדשי עובדי כוכבים אין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא
- 4.....ג. והשוחטן בחוץ ... מחייב
- 4.....ד. קדשי עובדי כוכבים לא נהנין ולא מועלין
- 5.....ה. ואין עושין תמורה
- ו. ואין מביאין נסכים אבל קרבנן טעון נסכים ... אזרח מביא נסכים ואין העובד כוכבים מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל ככה 5.....
- ז. דם שנטמא וזרקו בשונג הורצה במזיד לא הורצה 7.....
- ח. בד"א ביחיד אבל בציבור בין בשונג בין במזיד הורצה 9.....
- ט. ובעובדי כוכבי' בין בשונג ובין במזיד לא הורצה 9.....
- י. דברים שאין חייבים עליהם משום פיגול חייבין עליהן משום נותר ומשום טמא חוץ מן הדם 9.....
- יא. ר' שמעון מחייב בדבר שדרכן לאכול אבל העצים והלבונה והקטורת אין חייבין עליו משום טומאה: 10.....

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

דף מה.

הלכה למעשה

א. הלכתא למשיחא ... כל שחיטת קדשים ... דרוש וקבל שכר

יש מהמזון העם¹ שאומרים מה לנו ולמצות סדר קדשים קל וחומר למצות סדר זרעים ולמצות סדר טהרות לדברים שאין נוהגין בזמן הזה, אל יאמר אדם כן כי המצות אשר צוה אדון העולם יש לידע יסודותיהם אף על פי שאינם צריכין עתה כי על כל המצות נצטוינו (דברים יא פסוק יט) וְלַמִּדְתָּם אֲתֵם וְנֹאמַר (דברים כז פסוק א) שָׁמַר אֶת כָּל הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֲתֶכֶם הַיּוֹם, וְנֹאמַר (ויקרא כב פסוק לא) וְשָׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, הא למדת שהשמירה והעשייה שני דברים הם כי אין שמירה אלא בלב שנאמר (משלי כב פסוק יח) כִּי נָעִים כִּי תִשְׁמְרֶם בְּבִטְנְךָ יִפְנֹו יַחְדָּו עַל שְׁפָתֶיךָ, וכן אמרו רבותינו (תו"כ אמור פרק ט ה"ג) ושמרתם זו המשנה ועשיתם זו העשייה.

עוד אמרו רבותינו בסוף מסכת מנחות (קי, א) זאת תורת העולה זאת תורת המנחה זאת תורת החטאת זאת תורת האשם כל העוסק בתורת עולה אינו צריך עולה כל העוסק בתורת מנחה אינו צריך מנחה וכל העוסק בתורת חטאת אינו צריך חטאת וכל העוסק בתורת אשם אינו צריך אשם וכן אמר הכתוב (הושע יד פסוק ג) וּנְשַׁלְמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ.

ולכן אני² אומר כי אפשר לכל אדם לקיים כל תרי"ג מצוות על אחד משני דרכים או שניהם ביחד.

¹ הסמ"ג בהקדמה

² המבי"ט הקדמה ל"קריית ספר", פרק ז'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

הדרך הא' – כי בהיות³ שישראל נכנסו ערבים זה לזה בהר גריזים ובהר עיבל, והם נענשים ונתפשים זה בעוון זה. אם כן נמצא שכל אדם יקיים בעצמו כל תרי"ג מצוות בזמן שבית המקדש קיים, אם המצוות שהם בגופו, ואותם שבאים לו על ידי פעולה מן הפעולות יקיימם. ואם לאו, ימחה ויכפה את מי שאינו רוצה לתתם כיון שהוא ערב בשבילו. הדרך הב' – הוא כשקבל האדם לעשות כל מה שנצטווה מפי הגבורה הרי הוא כאילו עשאן, והקבלה על ידי הקריאה תחשב כמעשה⁴. אם כן על דרך זה יוכל כל אדם לקיים כל המצוות שיעשה אותם שאפשר לו לעשותן, ויקבל על עצמו לעשות אותם שלא הגיעו עדיין לידו, והמצוות שאי אפשר לו לעשותם, שאינו מצווה בהם כמצוות כהנים וזולתם, בקריאה בהם ובקבלתם אלו נצטווה נחשב לו כאילו עשה⁵.

הלכתא למשיחא

ב. קדשי עובדי כוכבים אין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא

³ שע"י קיום של כל כלל ישראל נחשב שכל יהודי ויהודי קיים כל התורה כולה. רק בכלל ישראל צריכה התורה להתקיים וכל ישראל ערביין זה לזה (שבועות למ, א) ובקיומם כולן מקבלים שכר. "ואתן צאן מרעיתי אדם אתה" (יחזקאל לד, לא) שכל האומה הישראלית הוא אדם אחד: – יש אשר הוא כלב [כמו שאמרו (איכא רבה פתיחה מז) 'צדיקים לבן של ישראל'] ויש כראש ויש כעין, והוא שנמצא (במדבר לא, כו) "ראשי העדה", "עיני העדה" (שם טו, כד). וכל אחד צריך לקיים מצוה התלויה בו, ובכלותם הוא "אדם" שלם. לכן על מצוות שאין לקיימם צריך ללמוד, ד'כל העוסק בתורת הטאת כאילו הקריב (חטאת' – מנחות קי, א) או להחזיק לומדי תורה. לכן להלן (כד, ז) ענו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" – יש מהם שנעשה מה ששייך אצלנו, ויש שנשמע שנלמד ונבין פנימיותם והלכותיהם וחוקותיהם. אבל כאן ענו "כל העם יחדיו כל אשר דבר ה' נעשה", שבכללות העם כאחד כולם יחדיו יעשו כל אשר דבר ה', וכל אחד יעשה השייך לו ודו"ק". משך חכמה שמות פרק יט על הפסוק ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה

⁴ כמו שנאמר בישראל, כשציוס משה רבינו בפסח כתיב: "ויעשו בני ישראל את הפסח בראשון וגו'", נראה שעשיה הראשונה קראה הכתוב עשייה על ידי קבלה ושמיעה. וכן אמרו בספרי: "וזכרתם ועשיתם את כל מצוות ה'" מכאן שהזכירה כמעשה.

⁵ וזה שסיים ר' מאיר (אבות פ"ו מ"א), כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, כלומר, זוכה לדברים הרבה דהיינו יותר ממה שעשה מקבל שכר כאילו עשאם, מאחר שמצד מחשבתו שבלב היה מוכן לקיימם אם היה באפשרי לו וזו העבודה היא עבודה בלב, כי לא באה לכלל עבודה בפועל. של"ה חלק א' עשרה מאמרות, מאמר שישי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

קדשי עכו"ם⁶ אין חיבינן⁷ עליהם משום פגול ונותר וטמא.

ג. והשוחטין בחוץ... מחייב

השוחט קדשי נכרים⁸ בחוץ חייב, וכן המעלה אותן בחוץ, והנכרים מותרין להקריב עולות לשם בכל מקום, והוא שיקריבו בבמה שיבנו, ואסור לסייען⁹ ולעשות שליחותן שהרי נאסר עלינו להקריב בחוץ, ומותר להורות להם וללמדם היאך יקריבו לשם האל ברוך הוא.

ד. קדשי עובדי נוכחים לא נהנין ולא מועלין

קדשי עכו"ם¹⁰ אם לברק הבית הקדושו מועלין בהן, ואם קדשי מזבח הן אין בהן מעילה מן התורה¹¹ שנאמר בקרבנות¹² (ויקרא א פסוק ב, ד פסוק ב) **דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל אֲסוּר לִיהֲנוּת בְּהֵן מִדְּבַרֵי סוֹפְרִים**¹³.

⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה כד

⁷ פלוגתא דר"ש ור' יוסי ופסק כר"ש וצריך טעם למה. ואפשר שמעמו מדגרסינן בריש תמורה (דף ב:) דבעי רמי בר חמא עכו"ם מהו שימיר ולא אפשר לאוקומי הבעיא לר' יוסי וכמו שכתבו התוס' שם בתירוץ שני וכיון דרמי בר חמא בעי אליבא דר"ש אלמא הלכתא כוותיה ועוד דגמ' מפרש טעמיה בסתם. ויש מי שאומר שרבינו מפרש דמתני' דקתני דברי רבי שמעון ורבי יוסי מחייב לא קאי אלא אשוחטין בחוץ דסמך ליה לא לאין חיבינן עליהם משום פגול ונותר וטמא דלעיל מיניה דההוא סתם מתני' היא. כס"מ. והנה שם בפ"י המשניות פסק רבינו דאין הלכה כר' שמעון וכאן חזר בו ועי' מרן הטעם (וע"ע תוס' זבחים ט"ו ד"ה אלא למעוטי וכו' דמשמע כרבינו ס"ל יעו"ש) ועיין במרן מש"כ בשם ויש מי שאומר דר' יוסי לא קאי רק אשוחטי חוץ יעו"ש ובאמת הוא תמוה לכאורה דבש"ס אי' בהדיא רואה אני בכולן להתמיר וכ"ה שם בתוספתא וכן תמה התוס' יום טוב שם ע"ו יעו"ש אמנם באמת לק"מ דהן אמת דכברייא פליגי בכולהו אמנם רבי סתם משנתנו כר"ש ולא הביא המחלוקת רק בשחומי חוץ ועיין בצ"ק שהקשה ע"ז יעו"ש היטב ולא קשה מידי יעו"ש היטב ודוק. הר המוריה שם. ולכאורה מוכרח הוא שכך למד רבינו שהרי הכא פטר בקדשי עכו"ם וגבי שחומי חוץ חייב וע"כ דס"ל שלא פליגי אלא בשחומי חוץ ובאמת התם פסק כר' יוסי.

⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יט הלכה טז

⁹ עיין תוס' זבחים קמ"ז ב' ד"ה אסור וכו'. שכתבו דאפילו בעבודות שאינם חייבים עליהם אסור לסייען וכו'

¹⁰ רמב"ם הלכות מעילה פרק ה הלכה טו

¹¹ ומה שהקשה מרן למה פסק כר' שמעון יעו"ש אפשר לומר לפי שבתו"כ אמור פרשה ד' איסתם כר"ש יעו"ש.

¹² דברי רבינו ז"ל צ"ע, דבגמרא זבחים דף מ"ה אמרינן דגמר מעילה חטא חטא מתרומה, דבתרומה כתיב בני ישראל ולא עכו"ם. שוב ראיתי בתמורה דף ג' ע"א, שהיתה שם גרסא לא מועלין מאי טעמא דכתב דבר אל בני ישראל נפש כי תמעול מעל, עי' שיטה מקובצת. שהם וישפה שם.

¹³ עיין תוס' ריש תמורה (ג' ע"א ד"ה לא נהנין) דהרגישו אמאי לא אמר דהוי כמו שלמים דאסור להנות בהן מן התורה, יעוין תוס' מעילה (דף י"ב ע"ב) ד"ה (אבל) חלב. ולפי מש"כ בתוס' חדשים בריש מנחות (שטמ"ק שם ד' ע"ב בהשמטות אות י"ח) דהאיסור בשלמים הוי מה"ת משום כל יחל דברו א"כ א"ש, דעו"ג אם כי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ה. ואין עושין תמורה

אין קדשי נכרים¹⁴ עושין תמורה מן התורה אבל מדברי סופרים שהנכרי שהמיר הרי זו תמורה¹⁵, וי"א¹⁶ שהנכרי אינו עושה תמורה כלל לא בשלו ולא בשל ישראל.

ו. ואין מביאין נסכים אבל קרבנן טעון נסכים... אזרח מביא נסכים ואין העובד כוכבים מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל ככה

העבו"ם אין¹⁷ מקבלין מהן אלא עולות בלבד שנאמר (ויקרא כב פסוק כה) ומיד פן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מפל אלה¹⁸, אפילו עולת העוף מקבלין מן הנכרי אף על פי שהוא עובד ע"ז, אבל אין מקבלין מהן שלמים ולא מנחות ולא חטאות ואשמות, וכן עולות שאינן באות בנדר ונדבה אין מקבלין אותן מן הנכרי כגון עולת יולדת וכיוצא בה מעולות שאינן באות משום נדר ולא משום נדבה.

נודרין אמרו בירושלמי בפרק בתרא דנזיר (ה"א) דישראל בלא יחל, ואין עו"ג בלא יחל, ופותחין בלא היתר חכם, לכן אמר דהא דלא נהנין הוי מדרבנן. והנה לשיטת רבינו (ה' נדרים פ"ה ה"א) דרק המדיר לוקה משום לא יחל, א"כ לא יתכן זה רק על המקדיש בעצמו, או ברשותו, אבל על אינש דעלמא לא יתכן, רק דאינש דעלמא אסור או משום גזל גבוה או משום גזל הדיוט, דממון בעלים הוי לריה"ג, ובשל עו"ג לא מיתסר, דגזל גבוה ליכא כיון דלא נחית בה קדושה לענין פיגול כו' כמוש"כ תוס' (תמורה שם) ולריה"ג דסבר במנחות (דף ע"ג ע"ב) דמנדבין שלמים ג"כ, וסבר דשלמים ממון בעלים, אין איסור משום גזל בעלים, דהוי גזל עו"ג, ודו"ק. או"ש שם

¹⁴ רמב"ם הלכות תמורה פרק א הלכה ו

¹⁵ כן יש ללמוד ממש"ש לא ממירים גבי לא נהנים ולא מועלין דהיינו לא נהנים מדרבנן ולא מועלין מדאורייתא. כס"מ שם. ואולי יצא לו כן מן התוספתא פ"ק דתמורה עושין תמורה באחרים יעו"ש אך מזה אין ראייה דשם מיירי בישראל עיין תמורה ט' א' וצ"ע. הר המוריה

¹⁶ השנות הראב"ד שם

¹⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ב ג

¹⁸ ועיין לחם משנה שם שהקשה האיך יליף הרמב"ם מפסוק זה הא בא לאסור הקרבת בעלי מומים בכל הקרבנות ועיין אבן האזל שם שתירץ דכיון דכתיב לחם אלוהיכם והא בפשוטו קאי אעולה שהיא כליל לה מניה ילפינן דעולה בעלת מום אסור אבל תמים מקבלים ומהמילים מכל אלה ילפינן לרבות אף שאר קרבנות ועיי"ש מה שפלפל עוד בדברי בלח"מ ובדעת תוס' ועיין קרן אורה מנחות עג ע"ב בתוס' ד"ה איש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

נכרי שהביא שלמים מקריבין אותן עולות שהעכו"ם לבו לשמים.

עולות העכו"ם¹⁹ ו"א שאין מביאין עמהן נסכים²⁰ שנאמר (במדבר טו פסוק יג) **כָּל הָאֲזָרָח יַעֲשֶׂה כְּכֹה, אֲבָל נִסְכֵיהֶם קָרִיבִין מִשָּׁל צִיבּוֹר שֵׁנֵי אֲמָר (כְּכֹה תַעֲשׂוּ לְאַחַד כְּמִסְפָּרָם), וְאִינֶן טַעוֹנוֹת סְמִיכָה שְׂאִין סְמִיכָה אֵלָא בִּישְׂרָאֵל בְּאַנְשֵׁים לֹא בְנֵי שָׁמַיִם. וי"א²¹ שעכו"ם אין חייבין להביא נסכים אבל אם רוצה יכול להביא, ואם לא הביא מביאים משל ציבור. וי"א²² שגוי חייב להביא נסכים. וי"א²³ שאין מקבלין ממנו נסכים, אבל מקבלין ממנו דמי נסכים.**

¹⁹ רמב"ם שם הלכה ה

²⁰ בפרק אלו מנחות (דף ע"ג:) כמאן אולא הא דתנן אמר ר"ש שבעה דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהם נכרי ששלח עולתו ממדינת הים אם שלח עמה נסכיה קרבים משלו ואם לאו קרבים משל ציבור ... מאן תנא להא דתנו רבנן אזורא אזורא מביא נסכים ואין הנכרי מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל ככה מני לא ר"י הגלילי ולא ר"ע ... אי ר"ע הא אמר עולה אין מידי אחרינא לא ... ואי בעית אימא ר"ע עולה וכל חבירתה ופי רש"י אפילו תימא ר"ע דהא דאמר ר"ע דאין נודרין אלא עולה וכל חבירתה דהיינו נסכים אבל נסכים לחודיהו לא וכבר קדם שרבינו פסק כר"ע ולא הבנתי דעת רבינו דאי ס"ל דהנך מתנייתא כר"ע ועולה וכל חבירתה קאמר ה"ל למיפסק דמביאין נסכים משלהם עם עולותיהם ואם לא שלחו עמהם נסכים יקרבו משל ציבור. ושמא יש לומר דרבינו ספוקי מספקא ליה ומש"ה לפוטרין בלא נסכים א"א דדילמא ר"ע עולה וכל חבירתה קאמר ולומר שיביאום משלהם א"א דדלמא ר"ע עולה דוקא קאמר ומש"ה פסק שלא יביאו משלהם אלא משל ציבור. והר"י קורקוס כתב שרבינו סמך על המשנה וברייתא שבריש תמורה (דף ב"י) והסוגיא שעליה כי שם אמרו בברייתא קדשי נכרים לא נהנים וכו' ואין מביאין עליהם נסכים ובמשנה (דף ק"ג) אמרו ואין מביאין עליהם נסכים ואמרו מנה"מ דת"ר אזורא אזורא טעון נסכים וכו' ולפי אותה סוגיא על כרחין צריכין אנו לפרש דלגמרי ממעט שאין הנכרי מביא נסכים והאריך לתת טעם למה סמך רבינו על אותה משנה ואותה סוגיא ולא על משנת שקלים וסוגיית מנחות. כס"מ.

²¹ בלח"מ כתב ואצלי קשה על תירוץ הכ"מ ז"ל והר"י קורקוס ז"ל דבהדיא כתב רבינו בפ' ד' מהלכות שקלים וז"ל וכן נכרי ששלח עולתו ממדינה אחרת ולא שלח עמה דמי נסכים יביאו נסכיהם מתרומת הלשכה הרי דפסק בהדיא כמתני' בפ"ז דשקלים דקרבין משלהם ואם לאו משל ציבור ולדבריהן קשה דברי רבינו אהרדי. ועוד קשה על הר"י קורקוס דאיך לדבריו הניח רבינו מתני' דשקלים משום ברייתא דפ"ק דתמורה. לכך אני אומר לתרץ קושיות אלו דרבינו ז"ל גרס אזורא מביא עליהם נסכים ואין הנכרי מביא עליהם נסכים ולפי שהוקשה אצלו א"כ פליגא ברייתא דמשמע דקאמרה דאינו מביא כלל נסכים אמתניתין דשקלים דמשמע דקרבים משלו ואם לאו משל ציבור נראה דהוא מפרש דמאי דממעט קרא דאזרח הוי דאזרח הוא חייב להביא נסכים משלו אבל הנכרי אם שלח נסכים קרבים משלו ואם לאו הוי משל ציבור אבל אינו חובה שיהיו הנסכים משלו כמו האזרח, ומ"ש רבינו ז"ל כאן אין מביאין עמהן נסכים ר"ל אין חובה להביא נסכים משלהם אלא אם שלחו מרצונם הרי טוב ואם לאו קריבין משל ציבור. לח"מ

²² עיין תמורה ב' ב' ד"ה אין מביאין וכו' דס"ל לרש"י דהוא מביא נסכים בשביל זבחו יעו"ש היטיב ובתוס' שם ד"ה אין מביאין וכו' ועיין תוס' מנחות ע"ג ב' בד"ה אי וכו' יעו"ש היטיב ועיי"ש במנחות ק"ד א' ד"ה אזורא וכו' יעו"ש ועיין זבחים מ"ה א' ד"ה ואין מביאין וכו' דלא ס"ל דאין מביא כלל נסכים רק דצריך להביא נסכים ואם לא הביא יביא משל ציבור.

²³ בהר המוריה שם שכתב ולכאורה יש לחלק בין דמי נסכים לנסכים בעצמם כי נסכים בעצמן אין מקבלין ממנו אבל דמי נסכים והוא מוסרין לציבור שפיר מקבלין ממנו ועיין ברש"י תמורה שם דלא ס"ל חילוק זה יעו"ש היטיב ומשמע שם דלמ"ד אין מקריב נסכין עם עולתו אף דמים אינו נותן מ"מ ז"ל דרבינו ס"ל שפיר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

גוי ששלח²⁴ עולתו ממדינה אחרת²⁵ ולא שלח עמה דמי נסכים, יביאו נסכיהם מתרומת הלשכה.

ז. דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה

כבר התבאר בפסחים דף פ. וביומא דף ז. ובגיטין דף נד. שאם נטמא הדם ונודע לו קודם זריקה לא יזרוק ואם זרק הציץ מרצה לענין זה שהבעלים נתכפרו, ואין צריך להביא קרבן אחר, אך בשר הקרבן אסור באכילה²⁶ שקנסוהו על כך שהזיד. וי"א שמדאורייתא לא הורצה במזיד וחייב להביא קרבן אחר. ובקרבן צבור לכו"ע בין בשוגג בין במזיד הורצה²⁷.

וגם לשיטה זו כל זה אינו אלא בקרבן פסח²⁸ שאכילה מעכבת בו ולכן אינו מרצה על הזדון, אבל בכל הקרבנות על שאף לא חזי לאכילה ולכתחילה אין זורקים את הדם שאין הציץ מרצה על הנאכלים לכתחילה, מ"מ בדיעבד הורצה ולכן אף שזרק במזיד כיפר והורצה.

וכבר התבאר בפסחים דף עז. עח. שהציץ²⁹ מרצה על הטומאה, דכתיב בפ' תצוה (שמות כח פסוק לו לח) וְעִשִׂיתָ צִיץ זָהָב וְגו'. וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֹן וְנִשָּׂא אֶהְרֹן אֶת עֹזֶן הַקָּדָשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹל מִתְּנַת קַדְשֵׁיהֶם וְהָיָה

להאי חילוקא. וכ"כ במעשה רקח אולם בהר המוריה סיים אבל אינו מוכרח די"ל דלהכי נקט שם רבינו דמי נסכים כיון דהוא מחו"ל א"כ הנסכים טמאים מטעם טומאת ארץ העמים לכן נקט דמי נסכים. א"נ לפי שהנסכים אסורים במגע הגוי לכן נקט דמי נסכים א"נ לפי שהיה אחד מספק הנסכים והמביא קרבן היו נותן דמיו כמו שמבואר לעיל פ"ז מהל' כלי המקדש הי"ב לכן נקט דמי נסכים. והביא עוד אבל דע כי בפ"ד דשקלים הנוסחא ברבינו וז"ל וכן מי ששלח עולתו ממדינה אחרת ולא שלח עמה דמי נסכים יביאו נסכיהם מתרומת הלשכה עכ"ל והנה לפ"ז אם נימא דהיתה גירסא במשנה דשקלים מי ששלח עולתו וכו' וקאי על ישראל א"כ ניהא הכל דרבינו ס"ל דגוי אין נותן דמי נסכים רק בישראל שנוייה תקנה זו וא"כ דברי רבינו מתפרשין כפשמן בלי שום דוחק וסיים לכן באין מנוס לכאורה מוכרחין אנו לתירוץ הלח"מ כאן שה"ק דאין נסכי הגוי מעכב אם לא שלח רק שהציבור נותנין נסכים משלהם ויש לעיין עוד בזה.

²⁴ רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה ג

²⁵ דאילו נסכים עצמן לא מצי לשלוח שהוא טמא ומטמא. שקל הקודש שם לב

²⁶ ולכאורה בפסח הוי ליה להתיר כדי שיקיים מצות אכילת פסחים אולם מתוס' ד"ה נודע משמע דאף בפסח קנסוהו ות"ל שיש כח ביד חכמים בשב ואל תעשה וצ"ע.

²⁷ לקוטי הלכות מנחות יג.

²⁸ הר המוריה הלכות קרבן פסח פרק ד הלכה ב

²⁹ ערוך השולחן העתיד הלכות ביאת מקדש סימן לט הקדמה – סעיף טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'. כלומר שע"י שישא הציץ על מצחו יכפר עון הקדשים והקרבנות יהיו לרצון כי העון יכופר.

אינו מרצה על טומאת הגוף³⁰ כגון שהכהן הקריב בטומאה, ולא על טומאת דברים הנאכלין כגון שנטמא הבשר הנאכל, אלא מרצה על טומאת דברים הקריבים על המזבח כמו הדם והחלב ובשר העולה וקומץ של מנחה.

ושם נתבאר שכל הזבחים של יחיד³¹, בין שנטמא בשר והחלב קיים בין שנטמא חלב והבשר קיים, זורק את הדם, נטמאו שניהן לא יזרוק, שהציץ אינו מרצה על טומאת הגוף³² כגון שהכהן הקריב בטומאה, ולא על טומאת דברים הנאכלין. ואם זרק הורצה, שהציץ מרצה על הטומאה, בדברים הקריבים על גבי המזבח. וכן אימורין או איברי עולה שננטמאו והקטירן, הציץ מרצה, אולם כל הכללים הנזכרים בריצוי ציץ שאינו אלא על הנקרבין למזבח, אבל בקרבנות ציבור בכל אופן הציץ מרצה³³ בין על טומאת הנקרבים ובין על טומאת האנשים ולפיכך כל קרבנות הצבור שננטמא הבשר והחלב כולו הרי זה זורק את הדם.

ועוד נתבאר שכל הדינים הנזכרים שייכים גם לענין מנחה³⁴. כלומר שאם נטמאו שיירי מנחה לאחר הקמיצה, או שנפסל שנגע בטבול יום, או שיצא חוץ לקלעים, לא יקטיר את הקומץ, ואם הקטיר הורצה. אבל אם נשרפו שיירי מנחה או אברו בין קמיצה להקטרה אף בדיעבד לא הורצה, בהקטרה,

ובמנחת ציבור אם נטמאו השירים או נפסלו לאחר קמיצה, אפילו בפסול יוצא מותר להקטיר את הקומץ לכתחילה. אך אם נשרף או נאבד, אין להקטיר ובנזכר בקרבנות.

דף מה:

³⁰ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

³¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לד

³² רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

³³ ובוזה מיושב מה שהקשו התוס' ד"ה דלא קושיא עצומה, דאיך אפשר לומר אם טומאה דחוייה היא בציבור צריך ריצוי ציץ הא טומאה דחוייה גם בטומאת גברי והציץ אינו מרצה רק על הנקרבין. ערוה"ש שם ודעת תוס' שמן התורה ציץ מרצה על האכילות ורק מדרבנן לא לקוטי הלכות יב: בתורת הקדשים א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ח. בד"א ביחיד אבל בציבור בין בשוגג בין במזיד הורצה

אולם כל הכללים הנזכרים בריצוי ציין זהו הכל בקרבן יחיד, אבל בקרבנות ציבור בכל אופן הציין מרצה³⁵ בין על טומאת הנקרבנים ובין על טומאת האנשים, וכן בין כשהציין על מצחו של הכהן הגדול ובין שאינו עליו, בכל אופן הציין מרצה. וזה שאמרה תורה: וְנָשָׂא אֶתְּרֵן אֶת עֹון הַקֹּדְשִׁים – ולא עון מקדישים, זהו בקרבן יחיד שהטומאה לא נדחית אצלו. אבל בקרבן ציבור שהתורה דחתה הטומאה על הכל מרצה, ולכן מסיים הפסוק אֲשֶׁר יִקְדִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כלומר מה שהיחידים מקדישים בזה אמרתי לך עון הקדשים ולא עון מקדישים ולא בציבור.

ט. ובעובדי כוכבי' בין בשוגג ובין במזיד לא הורצה

מה שהתבאר שאם נטמא אם זרק הציין מרצה לענין זה שהבעלים נתכפרו זהו רק בקרבן של ישראל אך בעולות העכו"ם בין זרק במזיד בין זרק בשוגג לא הורצה³⁶.

י. דברים שאין חייבים עליהם משום פיגול חייבין עליהן

משום נותר ומשום טמא חוץ מן הדם

האוכל כזית³⁷ נותר והוא מה שנשאר מבשר הקדשים מקרבן שקרב כמצות³⁸ אחר זמן הראוי לאכלו, במזיד חייב מלקות³⁹ וחייב כרת, בשוגג מביא חטאת קבועה שנאמר (ויקרא יט פסוק ח) וְאֶכְלֹו עֹונוֹ יִשָּׂא פִי אֶת קֹדֶשׁ ה' חֲלָל וְנִבְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהָ.

³⁵ ובזה מיושב מה שהקשו התוס' ד"ה דלא קושיא עצומה, דאיך אפשר לומר אם טומאה דחוייה היא בציבור צריך ריצוי ציין הא טומאה דחוייה גם בטומאת גברי והציין אינו מרצה רק על הנקרבין. ערוה"ש שם ודעת תוס' שמן התורה ציין מרצה על האכילות ורק מדרבנן לא

³⁶ תורת הקדשים דו: אות נ ושם תמה על כך שהפוסקים לא הזכירוהו רמב"ם פסולי המוקדשין פי"ח ה"י

³⁸ לשון החינוך והכא כ"ע מודו דבעינן שקרב כמצותו וכדלקמן הערה יד

³⁹ רמב"ם סנהדרין פי"ט ה"א אות ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אבל את⁴⁰ הבשר קודם זריקת הדם אינו לוקה, זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום נותר עד שיקרבו מתיריו כהלכתן וכל שאין לו מתירין כיון שקדש בכלי חייבין עליו משום נותר.

וכן המתירין⁴¹ עצמן אע"פ שאין חייבין עליהם משום פגול חייבין עליהן משום נותר חוץ מן הדם.

יא. ר' שמעון מחייב בדבר שדרכו לאכול אבל העצים והלבונה והקטורת אין חייבין עליו משום טומאה:

קדשי עכו"ם⁴² אין חייבין עליהם משום נותר וכן דם הקדשים.

וכן הלבונה⁴³ והקטורת והעצים אין חייבין עליהן כרת משום נותר. וי"א⁴⁴ שהיבים עליהם כרת.

⁴⁰ שם הי"ז יח

⁴¹ שם הי"ח הינוך מצוה רטו

⁴² שם הלכה כח

⁴³ שם

⁴⁴ השנת הראב"ד שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

